

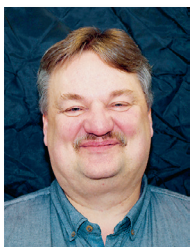

TEMA
Min hobby

**Hobbyn får dem
att glöda och
glömma både
tid och rum**

LEDAREN

Poul Hansen, ordförande IF Metall Västra Skaraborg

Nästa år är det dags för både avtalsrörelse och kongress. Redan nu är avtalsrörelsen igång. Sedan får vi se i slutet av mars om det finns något nytt avtal eller om vi ska rusta för konflikt. Krav kommer att växlas mellan parterna strax innan juledigheten. LO-samordningen är mellan 12 förbund då både Kommunal och Pappers har valt att hoppa av. Vad som än händer så kommer

förhandlingsdelegationerna att jobba hårt för ett nytt bra avtal.

Kongressen kommer att vara 11–15 maj 2020 i Stockholm. Inriktningen kommer att vara Hållbar framtid.

Våra avdelningar har ett antal kongressledamöter som kommer att kämpa för våra åsikter här i Skaraborg. Nio stycken från Östra Skaraborg samt sju stycken från Västra Skaraborg.

Det finns anledning att skriva om arbetsmiljö. Nu finns det krafter som vill ta bort våra regionala skyddsombud och det i ett läge där arbetsplats olyckorna ökar och fler och fler utav våra arbetskamrater inte kommer hem efter arbetet.

Det kan vi inte acceptera.

Man behöver i stället satsa på utbildning av företagsledningarna och våra skyddsombud

Detta nummer av tidningen handlar om hobbyn. Jag hoppas det blir en trevlig läsning och ni kan bli inspirerade av artiklarna i denna tidning

Juledigheten närmar sig hoppas ni får en trevlig ledighet.

Poul Hansen

4

**De bygger,
limmar,
målar och
spelar**

**Jesper
cyklar
uppför,
utför och
på tvären**

Foto: Claes Johansson, tidningen Klassiker Moped.

10

**Alfred är
ung, men
redan
erfaren
fordons-
byggare**

14

**Lös krysset
vinn Trisslotter!**

Redaktion

Pär-Ola Olausson, ansvarig utgivare. Telefon 0500-42 41 70.

E-post: par-ola.olausson@ifmetall.se

Christer Andréasson. Telefon 0510-48 41 45

E-post: christer.andreasson@ifmetall.se

Jonny Alfredsson. Telefon: 0706-617 787

E-post: jonny.alfredsson@ifmetall.se

Omslag: Foto: Collage.

Produktion: Redaktionen i samarbete med

Olle Sjöstedt Information AB, Fagersta.

IFMETALL
Västra Skaraborg

IFMETALL
Östra Skaraborg

Utgivningar 2020 – distribueras med Dagens Arbete

Skaraborgsnytt nummer 1.

19 mars

Skaraborgsnytt nummer 2.

25 juni

Skaraborgsnytt nummer 3.

15 oktober

Skaraborgsnytt nummer 4.

10 december

facebook

"HÖRT PÅ BÖGDA"

Har du något att fira? Fyndat på loppis? Skaffat nytt husdjur? Dagens ros till en vardagshjälte? Vad som helst, vi vill höra, tipsa redaktionen! Skicka till: **IF Metall Östra Skarborg, Marie Olsson, Box 84, 541 22 Skövde. Eller marie.olsson@ifmetall.se** Redaktionen tar sig rätten att korta insänt material.

180 deltagare på skyddsombudens dag i Axevalla fhsk

IF Metall Skarborg (Östra och Västra i samverkan) genomförde en konferens med skyddsombuden och arbetsmiljö i fokus på Axevalla folkhögskola 24 oktober.

Föreläsare, workshops, tips och information triggade cirka 180 deltagare under skyddsombudens dag.

Stor uppslutning på fiskedagen i Hökensås

IF Metall Västra Skarborg hade fiskedag i Hökensås den 7 september med stor uppslutning som vanligt.

Ett par glada och lyckosamma besökare fångades på bild.

IF Metall Västra Skarborg
Fabriksgatan 4, 531 30 LIDKÖPING

Telefon: 0510-48 41 30

Fax: 0510-48 41 47

Internet: www.ifmetall.se/avd28

E-post: postbox.avd28@ifmetall.se

IF Metall Västra Skarborg innefattar dessa kommuner:

Essunga, Mariestad, Lidköping, Skara, Vara, Götene, Töreboda, Grästorp, Gullspång.

IF Metall Östra Skarborg
Skåningstorpsvägen 5
541 65 Skövde

Telefon: 0500-42 41 70

Fax: 0500-41 34 70

Internet: www.ifmetall.se/avd27

E-post: postbox.avd27@ifmetall.se

IF Metall Östra Skarborg innefattar dessa kommuner:

Skövde, Hjo, Tidaholm, Falköping, Karlsborg, Tibro.

– Det är som att bygga modellplan. Man bygger, limmar ihop och målar figurerna, säger Robin Persson stolt och visar upp sitt skåp med över 500 figurer.

– En gång i början höll vi på i sex dagar intensivt spel för att Robin skulle komma in i det, säger Daniel Kokkonen.

Följ med Robin Persson och hans jobbarkompis Daniel Kokkonen på en – Det är 40000 år efter Kristus, det fin

I detta nummer av SkaraborgsNytt skriver vi om medlemmar som har en annorlunda hobby.

Det är med stor spänning Bodil och jag är på väg hem till hennes son Robin Persson och hans jobbarkompis Daniel Kokkonen för att bli introducerade i Warhammer 40000.

Det sa mig ingenting, så det var verkligen en helt ny värld i dubbla bemärkelser som blev presenterad för mig.

Den här världen finns det mängder av böcker skrivna om, berättar Daniel.

Man kan göra allt från att bara läsa böckerna, bygga spelpjäser och måla dem till att göra allt.

Daniel berättar att han läser böcker som en idiot för att få med sig historier. Robin lyssnar hellre på ljudböcker.

Böckerna är grunden

Med böckerna som grund som de sedan bygger sina figurer och sin spelplan.

– Det är som att bygga modellplan. Man bygger, limmar ihop och målar dem, säger Robin stolt och visar upp sitt skåp med över 500 figurer.

Robin har hållit på i två år då han kom över några figurer på Black Friday. Det berättade han för Daniel på jobbet som då bestämde sig för att ta upp sin gamla hobby som han haft sedan 1987 från och till.

– En gång i början höll vi på i sex dagar intensivt spel för att Robin skulle komma in i det, säger Daniel.

Vad är det här för värld?

Vi är 40000 år efter Kristus, det finns inga hav och jorden är en enda stor stad.

Hela vintergatan har tagits över av människans Imperium.

Och vi slåss för mänskligheten. – Tänk dig James Bond om 40000 år.

Sen är det krig bara krig.

Så då trodde jag att när de väl började spela så skulle de kasta saker på varandras figurer. Men inte....

Då tar de fram tärningar och slår

– Alla kan vara med. Jag har spelat mot en 75-åring, säger Robin Persson.

– Spelplanen är uppdelad i tum så en tumstock måste man ha för att veta hur långt enheterna får röra sig, berättar Daniel och Robin.

Det bästa med allt är ju att det är old school – man måste träffas i verkligheten för att spela, säger Daniel och Robin samstämmt.

INTRESSERAD? I Lidköping och Skövde anordnas ibland turneringar.

Skovde University Gaming Society (SUGS) är en spelförening som finns på Norra Trångallén 3 i Skövde. Det spelas kortspel så som Munchkin, Illuminati, Magic. Figurspel som Warhammer Fantasy och 40K, Warmachines, Infinity, Malifaux, Blood Bowl och även en hel hög av brädspel som föreningen äger, som t.ex. Attack!, Battlestar Galactica, Arkham Horror och ett antal dussin till.

GameManiacs på Fabriksgatan i Lidköping Världens mest populära figurspel i ny utgåva. Välj din armé, samla, måla och slåss med dina kompisar om herraväldet i universum i det kalla och mörka 40:e århundradet där det endast finns krig!

FAKTA. Horus Heresy är en serie romaner, antologier och ljudböcker baserade på de historiska händelserna kända som Great Crusade och Horus Heresy, cirka 10 000 standardår före det nuvarande 41:e millenniet.

Romanerna är skrivna av olika författare, men följer samma berättelse – Warhammer Horus fall och hans förräderi för att fögöra kejsaren, härskaren över människans-Imperium.

Jag är Horus, förfalskad av de äldsta gudarna, jag är han som gav plats för Khao. Jag är den stora förstöraren. Jag är han som satte eld på galaxen med min vilja.

Mitt är ödet för dem som rör sig längs denna serpentinväg – Profetia från boken av Atum [9].

introduktion i Warhammer 40000

ns inga hav och jorden är en enda stad

(man kan använda mellan 12–160 tärningar) och sen går de efter instruktionsbok efter hur mycket figurerna är värda, starka och vad de tål. Daniel har många regler och poäng i sitt huvud.

En spelplan uppdelad i tum

Spelplanen är uppdelad i tum så en tumstock måste man ha för att veta hur långt enheterna får röra sig.

Sen spelar de och pratar ett språk som ingen vanlig människa förstår.

Det är hunterkiller, headlasers, rapidfire, wounds, d3 damage och så vidare. Man märker att de är i en annan värld. Det märks också att de tycker det är en kul värld.

– Fantasi är en tillgång och gör att det blir kul.

Målet – att ha kul

De berättar att det finns de (ett fåtal) som bara går in i spelet för att krossa och inte för att ha kul i en annan värld.

– Då får de hållas, säger Robin

– Det finns appar också med lätt tillgängliga instruktioner, påpekar Robin.

Det är ett strategispel får jag förklarat för mig. Det var Games Workshop som startade det på 1980-talet som ett vanligt brädspel. Sen har det bara växt.

Alla instruktioner och böcker är på engelska, spelet är globalt och det finns mycket forumsnack på nätet.

– Men det bästa med allt är ju att det är old school, för man måste träffas i verkligheten för att spela, säger både Daniel och Robin.

Alla kan vara med.

– Jag har spelat mot en 75-åring, säger Robin och Daniel tillägger att hans 7-åriga dotter brukar vara med och måla figurer.

Bodil Andersson

bodil.andersson@ifmetall.se

Marie Olsson

marie.olsson@ifmetall.se

Den riktiga satsningen har pågått i cirka fem år nu, berättar Jesper Svensson.

– Jag tävlar för Skövde cykelklubb. Vi ordnar två mountainbiketävlingar per år. Billingeracet i maj är en XCM-tävling och på hösten kör vi ett XCO-lopp, säger Jesper.

På Cykelvasan var Jesper Svensson 2 sekunder bakom vinnaren Cykla på höjden och tvären – dä ä livet!

Det blåser verkligen isande vindar utanför fönstret denna den 1 oktober när Jesper Svensson på Volvo GTO ska försöka förklara för mig vad man kan göra med en cykel.

Jesper kör cykel både på höjden och på tvären. Landsvägsracer och mountainbike, men satsningen är mest mot mountainbike. Killen är 25 år och har varit biten av cykling i bortåt 8 år efter att ha provkört pappa Mats cykel.

Slutade med friidrott

– Då slutade jag med friidrotten och gav mig på detta i stället. Den riktiga satsningen har pågått i cirka fem år nu.

– Volvo har ställt upp bra på mig och gett mig denna möjligheten att bara jobba tre dagar per vecka fortsätter han. Jesper jobbar på underhållsavdelningen på Volvo GTO i Skövde. Men ekonomiskt är det inte alltid så självgå-

ende om man bara jobbar tre dagar per vecka. Det är det värt det, tycker han.

– Skövde cykelklubb står för anmälningsavgifter mm och cykelbutiken 30K är en bra samarbetspartner som gärna stöttar mig i min satsning.

– Även farsan hjälper till säger Jesper.

Tillbaka i fabriken...

Han gick Volvogymnasiet och jobbade på Volvo i några år men slutade där och började som reparatör i cykelbutiken 30K. Jesper gick tillbaka till fabriken i januari i år.

På Billingen finns ca 50 km spår för MTB. Han tränar även runt om i Skaraborg där Tibro och Kinnekulle är några utav favoritställena.

I år placerade sig Jesper på 14 plats i Cykelvasan endast två sekunder efter vinnaren. Det är stort! Där är deltagarantalet runt 25 000 cyklister varav

cirka 700 är licensierade tävlingscyklister. Jesper har deltagit i Cykelvasan fyra gånger. I år gjorde han sitt bästa resultat.

Tekniskt krävande

Cykelvasan är en XCM tävling. MTB kan enkelt delas upp i två olika discipliner där XCO = cross country olympic och XCM = cross country marathon. Amatörer och motionärer kör mest XCM. Det är i princip naturstigar och man kör inte samma slinga mer än en gång. "Tävlingscyklister" håller sig mer i XCO klassen där tävlingstiden styr och det är mycket mer tekniskt jobbigt. Varvet är då 4,5–5,0 km långt där flera hinder är byggda och det är mycket upp och nedför.

Jesper kör tävlingar i bland annat Danmark och Norge. Sporten är enormt stor i Europa men även snabbt växande i Sverige.

Nästa år blir Nordiska Mästerskapen i cup form i stället för att bara vara en deltävling som det har varit i år.

Skövde CK har över 300 medlemmar och även där ett team på 3st cyklister där Jesper är med. Teamets vision är att utveckla de cyklister som finns med och ge de möjligheter att lyckas, samt att få andra cyklister i klubben att vilja satsa mer.

Dyr cykel – små vinstpengar

– Jag gör inte detta för pengar precis, säger Jesper.

Hans cykel kostar runt 100 000 kr. Vinstpengarna är inte överdrivna. Det brukar vara mellan 1 000–5 000kr för ett vanligt mtb-lopp i Sverige.

På vintertid tränar han på grusvägar och i gymmet.

– Zwift är stort också, säger han! Jesper tränar och tävlar givetvis här också. Man riggar sin cykel i en trainer inomhus och tävlar mot hela världen.

– Det är väldigt verklighets-troget så när jag ligger i en klunga t.ex. och går ur klungan på vägen i programmet, får jag vindmotstånd osv. Även uppförs- och nedförsbackar simuleras i programmet.

Zwift är som sagt stor. Här kan man vinna mer prispengar än på en vanlig cykeltävling. Upp till 5 000 dollar, säger Jesper.

Nästa år kommer det även att anordnas ett världsmästerskap i Zwift. Vi får se om Jesper lyckas kvala in dit.

Under karriären har pappa Mats och farbror Bosse – givetvis IF Metallare de också – ställt upp i ur och skur. De skjutsar och fungerar som materialförvaltare.

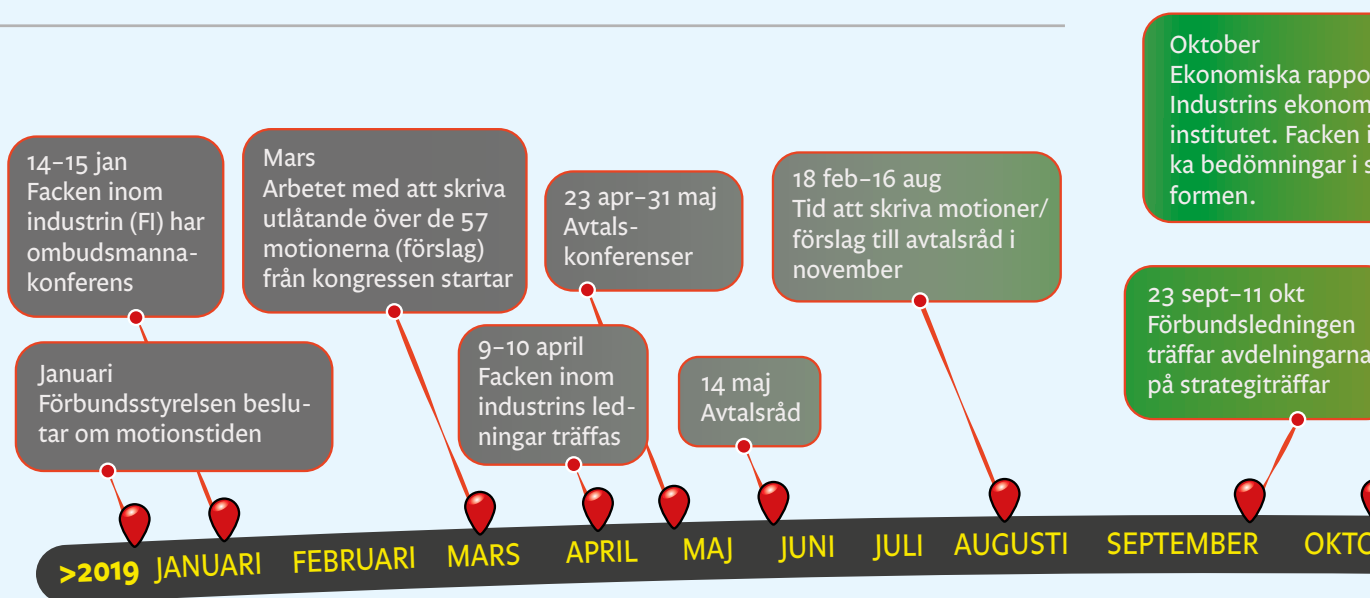
– Utan farsan och Bosse hade det inte varit lika lätt att cykla på den nivån jag gör. De är verkligen guld värda så att jag kan fokusera på att bara trampa på så mycket det bara går.

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Vägen mot avtal 2020

Facken inom industrin (FI)

Facken inom industrin är ett samarbete mellan de fackförbund som har undertecknat Samarbetsavtalet om industriell utveckling och lönebildning (Industriavtalet). De fem förbunden är: Sveriges Ingenjörer, IF Metall, Unionen, Livsmedelsarbetareförbundet och GS.

Motioner och utlåtanden

Enskilda medlemmar och klubbar kan lämna motioner (förslag) som de vill ha med i förhandlingarna. De går till avdelningen och vidare till förbun-

det där ombudsmän förbereder och skriver utlåtanden inför avtalsråd. Totalt finns 266 motioner att behandla för avtalsrådet i november.

Avtalsråd

Totalt 208 ombud ingår i IF Metalls avtalsråd, 124 utsedda av medlemmarna i varje avdelning och 84 valda ledamöter i förhandlingsdelegationerna.

Avtalskonferenser och strategiträffar

Avtalskonferenser i hela landet för fackligt förtroendevalda och medlemmar som diskuterar av-

talsrörelse med ledning och ombudsmän. Strategiträffar då förbundsledning och avdelningarna diskuterar avtalsrörelsen.

Avtalsplattform och samordning

Facken inom industrin enas om de krav som de vill driva tillsammans i avtalsrörelsen – en avtalsplattform. Inom LO-förbunden arbetas också gemensamma krav fram – en samordning.

LO:s representantskapsmöte

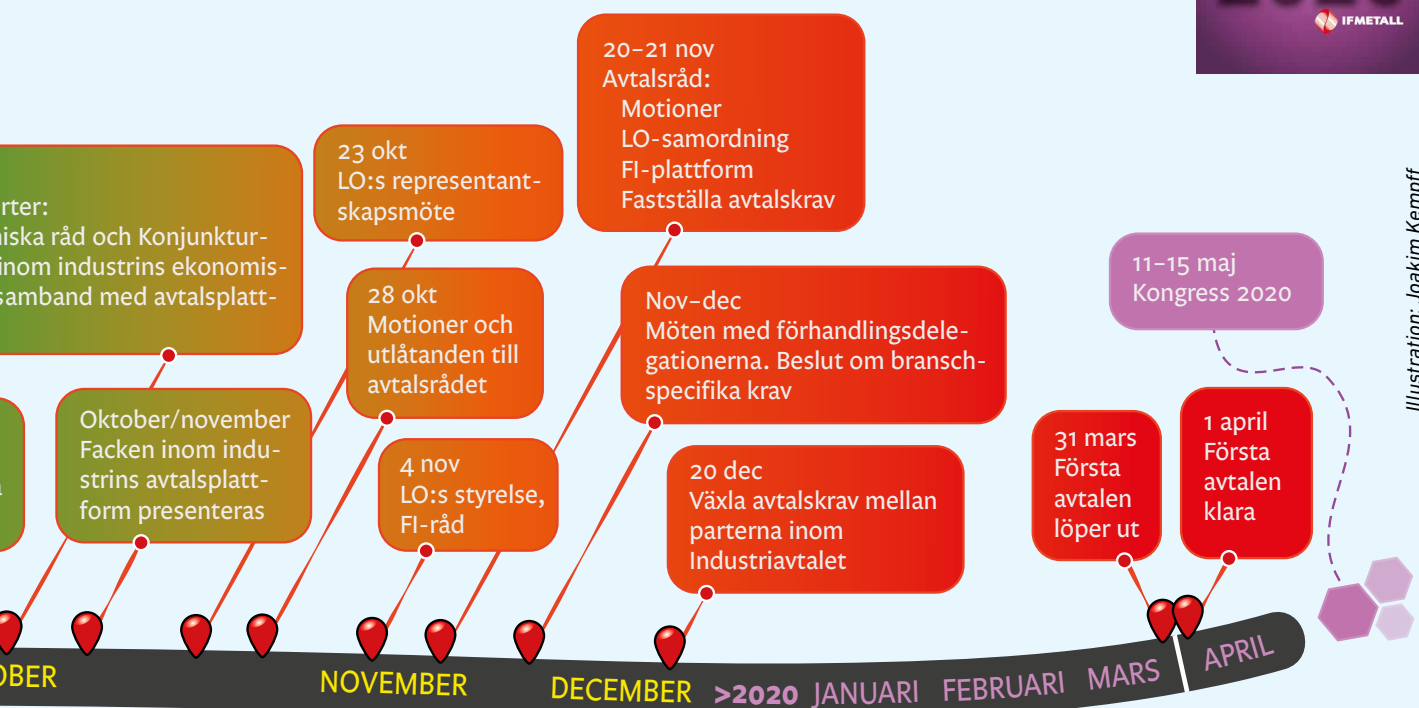
LO:s styrelse och 100 ledamöter från LO-förbunden. Varje förbund

IFMETALL

AVTAL 2020

IFMETALL

utser två ledamöter och resterande mandat fördelas mellan förbunden efter antalet medlemmar.

Tips

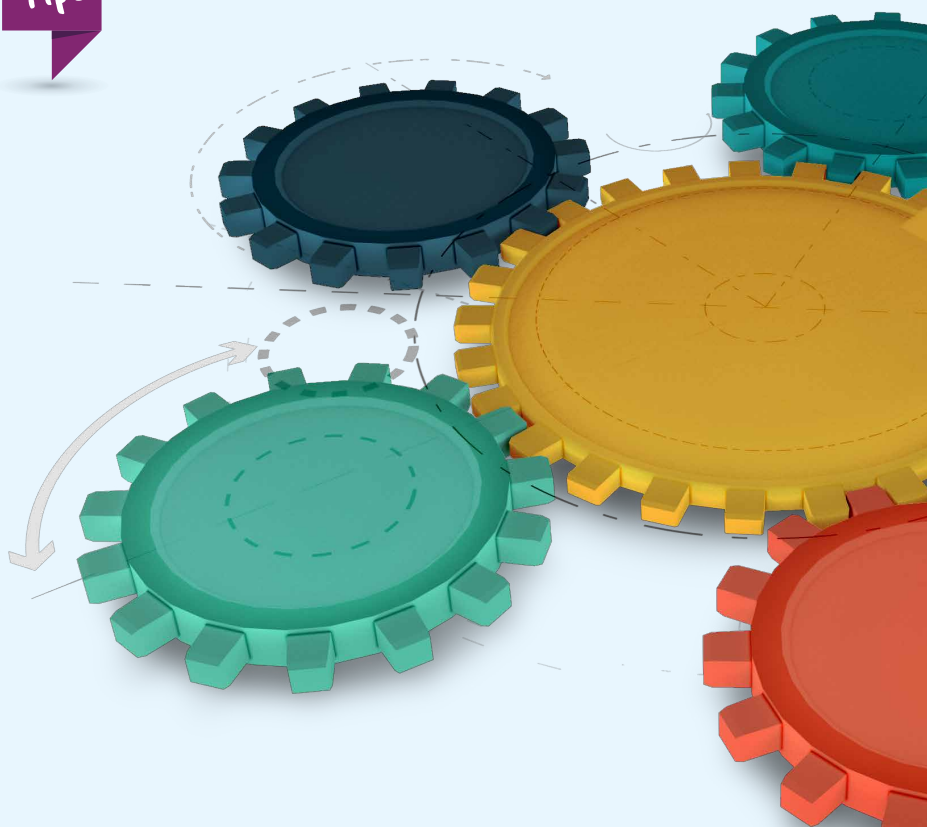
Läs mer om avtalsrörelsen på ifmetall.se/avtal2020.

IF Metalls förhandlingsdelegationer

Totalt 84 fackligt förtroendevalda är valda ledamöter i de olika delegationerna.

Parterna och växling av krav

Facken och arbetsgivarorganisationerna är parterna i förhandlingarna. Den 20 december möts parterna och växlar sina respektive krav.

Alfred Wäplin, 19 år, till vardags reparatör på Volvo GTO

Redan nu en erkänd fordonsbyggare

Han är blott 19 år. Han har jobbat i fyra månader. Han har redan hunnit göra sig ett namn i fordonsbyggarebranschen. En samlare och uppfinnar-Jocke. Han har en samling av gamla Saabar och en samling av mopeder...

Lunchtid och kanelbullens dag.

Rykten på jobbet säger att vi har en nyanställd ung kille som är för jåkla finurlig att få till det när det gäller teknik. Vi hittar Alfred Wäpling, anställd som reparatör på Volvo GTO. Bor i Luttra utanför Falköping.

Fäbless för bilar och mopeder

Det som gör Alfred unik är hans intresse för både bilar och mopeder. Inget konstigt med det egentligen, tänker du nu. Men denna killen har byggt en helt egen Moppe.

Tidningen "Moped" utlyste en form av tävling. De delade ut fem mopedmotorer. Kravet på mottagaren; – Du måste få färdigt nån form av objekt till Bilsport Classic Performance Show på Elmia under påskhelgen 2019.

– Det var bara att gå ut i garaget och sätta igång, säger han.

Men han hade ingen rörbockningsmaskin. Alfred gick då på Volvogymnasiet. Där kunde han låna verktyget.

– Delarna..., förklarar Alfred. Förgasaren och ljuddämparen kommer från en mjölkmaskin. Bränslekranen från en tröska. Fjädern kommer från en Novollette...handtagen från en BSA. Sadeln tillverkade han själv.
–Till luftfilter tog jag morsans te-sil...

– Men fasiken... de hade ju inte rätt trissor. Jag fick börja med att tillverka en sån...

Ritningen hade han i huvet. Inspirationen fann Alfred på nätet. Delarna letades upp i ladugården hemma och runt omkring.

Jo, Alfred hann klart i tid.

– Sadeln torkade på vägen ner till Elmia så det var precis. De 4 andra som också fick varsin 2-takts motor hann i tid också. Alfred fick 3:e pris av juryn. En deltagare är ännu yngre än Alfred.

Uppmärksammas

Tidningen Moped uppmärksammade Alfred och hans bygge i våras.

– I går kom det två killar med en hemmabyggt mopedbil från 1940-talet som de vill att jag ska konservera och färdigställa för ett museum.

– Det är ett hemmabygge från början så att hitta fakta på nätet om den är bara att glömma.

Alfred ska ägna tid åt sin samling av gamla Saabar. Den äldsta är från 1951. Moppesamlingen behöver också få lite tid. Men det ber vi att få återkomma till i senare reportage.

Johnny Gran

jonny.gran@volvo.com

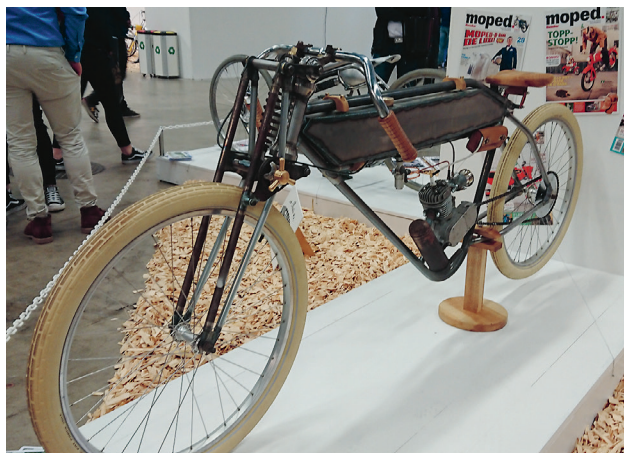

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Foto: Herman Wäpling

Min matlåda

DAGENS FRÅGA: Vad önskar du dig i julklapp?

Christer Andersson, Volvo GTO

*Christer
favorit-
matlåda*

**”Pastasallad med
salami, mozzarella,
tomat och lök samt
min favoritpesto”**

Korsordsvinnare i SkaraborgsNytt 3/2019

- 1:a pris Claes-Erik Knutsson,
Lidköping.
- 2:a pris Marianne Pettersson,
Hjo.
- 3:e pris Urban Staf,
Skövde.

**Korsord
på sidan
14**

Thommy Apell, Nolato Gota, Göteborg

**En biljett till
TT Races på
Isle of man**

Lillemor Kåvestam, Volvo GTO

En resa till värmen

Aulikki Pahankala, Volvo GTO

**Långledigt ihop
med familjen**

Camilla Pedersen,
Petainer, Lidköping

En kulturupplevelse

Matbilderna på uppslaget är ett urval av det som Alen Todorovic har lagat. Längst till vänster visas Beef Wellington, en smörgänsinbakad oxfilé. För Gordon Ramsey, Alens förebild, är detta paradrätten.

Truckchauffören Alen Todorovic sökte och fann passion för matlagning – En tid levde pappa och jag enbart på

Alen Todorovic, 30 år, jobbar till vardags på Volvo Cars i Skövde. Han har under sina cirka 10 års anställningstid jobbat mestadels på monteringen men är nu truckchaufför på företagets logistikavdelning.

På fritiden sysslar han gärna med motorcyklar, tränar, njuter av god rom och cigarr samt viker origami. Lugnet i naturen är också något Alen uppskattar väldigt mycket. Men det finns ett intresse som övertrumfar de andra – matlagning.

När jag ställer frågan om när och hur hans matlagningsintresse började så stannar Alen upp och blir lite känslösam. Historien tar sin början 2007 när familjen nås av beskedet att Alens mamma, Hanifa, fått cancer. Ett besked som slog hårt mot familjen Todorovic. Året efter, 2008, slår lågkonjunkturen till i Sverige samtidigt som Alens mam-

ma blir sämre och sämre. Alens pappa som på den tiden också jobbar på Volvo börjar jobba halvtid för att kunna ta hand om sin fru, Alen själv blir varslad och får gå hem från Volvo under ungefär ett år för att sedan bli återanställd i slutet av 2009.

Minns sin mammas mat

– Det var otroligt tufft under dessa år. Jag fick gå från jobbet, Pappa fick gå ner på halvtid och mamma blev bara sämre och sämre, säger Alen. 2009 händer till slut det som familjen befarat och fruktat under två års tid. Cancern tar Hanifas liv och hon lämnar efter sig Alen och hans pappa i stor sorg och saknad.

– Det var mamma som stod för matlagningen i familjen, Hennes mat var fantastisk, säger Alen och ler. Jag ser en gnista i Alens ögon och förstår hur mycket hans mamma betytt för honom.

En tid efter mammans bortgång levde Alen och hans pappa på färdiga rätter. Ibland kom även grannarna över med matlådor för att hjälpa till.

– Vi hade tur om vi lyckades koka tevatten, skrattar Alen. Det funkade ett tag men saknaden efter mamma och hennes goda mat blev för stor.

Burek – är favoriträtten

Det Alen saknade mest av allt var mammans "Burek" Det är en sorts paj som härstammar från Balkan. En lövtunn deg som fylls med kött eller valfri fyllning och sedan rullas ihop. Det krävs en viss teknik för att lyckas och Alen bestämde sig. Det blir Burek till middag!

– Med tanke på mina tidigare matlagningskunskaper så kan ni själva räkna ut hur det gick när jag skulle laga Burek första gången. Det gick inte alls, säger Alen. Men han gav sig

ALENS TIPS PÅ GOD VARDAGSRÄTT! *Krämig vegetarisk svamp och purjolökspasta*

Du behöver:

Pasta Tagliatelle
1 purjolök
250 gram färsk champinjoner
3 st vitlöksklyftor
Grönsaks- eller kycklingbuljong
2 dl grädde
Färs dragon
Riven parmesan
Salt
Peppar

Gör så här:

1. Skär purjolöken i små kvartar. Riv eller pressa vitlöken och fräs detta tillsammans i olja.
2. Tillsätt hackade champinjoner och fräs tills de är gyllenbruna.
3. Tillsätt buljong med 2 dl vatten. Låt småkoka tills vattnet är borta.
4. Tillsätt hackad dragon och grädde. Krydda med salt och peppar efter smak.

5. Låt sjuda till en krämig konsistens
6. Koka pastan enligt anvisning. Håll av pastan och blanda den med såsen.
7. Toppa med riven parmesan
8. Denna rätt är vegetarisk men om man vill kan man tillsätta lite tärnad stekt panchetta.

Emma Lundin

emma.lundin@volvocars.com

färdigrätter

inte. Han googlade, letade fram mammas gamla recept, kollade Youtube och efter 18 försök på 7 dagar så lyckades han någorlunda. Smakerna från mammas matlagning återkom och ett frö såddes hos Alen. Han insåg att matlagning var ju rätt kul ändå. Det höll honom också sysselsatt på dagarna vilket hjälpte honom genom sorgen och saknaden efter mamma. Frysätterna var nu ett minne blott för Alen och hans pappa.

Mat som platsar på lyxkrogar

10 år har gått sedan det där fröet såddes och under dessa år har Alens matlagningsintresse utvecklats enormt. Från att kämpa i en hel vecka med att hitta tekniken och lyckas med en maträtt så lagar nu Alen mat som platsar på vilken lyxkrog som helst. Tekniken sitter, smakerna sitter och tallrikarna ser ut som konstverk. Favoriträtten

som Alen gärna lagar och äter är Beef Wellington, en smördegsinbakad oxfilé. Maträtten är stjärnkocken och Alens förebild, Gordon Ramseys paradrätt.

Alen ägnar sig gärna åt att experimentera med tekniker och smaker.

Doftar och smakar...

– Det händer att jag exempelvis beställer en mängd olika konstiga kryddor på nätet och sätter mig en kväll och luktar, smakar och filosoferar. På så sätt hittar jag smakkombinationer som är lite ovanliga och tar maten till en annan nivå, säger Alen.

Bra knivar är också en sak som är viktigt för att lyckas i köket. Hos Alen finns äkta japanska handsmidda knivar som är värda tusentals kronor.

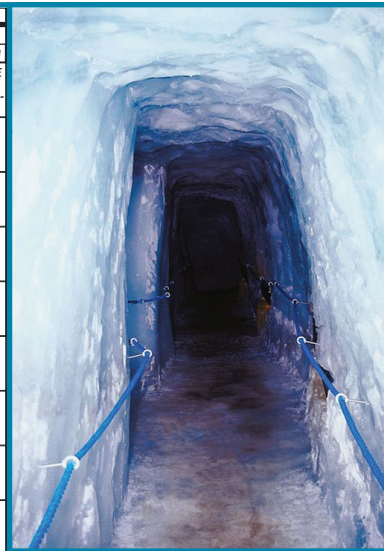
Instagram

**Följ Alen
och hans matlagning**
#alentodorovic89

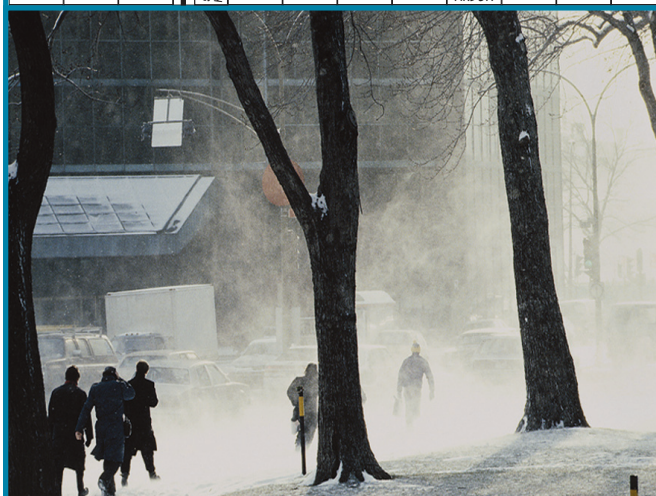

Mamma Hanifa stog för all matlagning. När cancer tog hennes liv kunde pappa och jag koka tevattnen, men inte mer, berättar Alen. Det han saknar mest av allt var mammas "Burek" (bilden till höger), en sorts paj som härstammar från Balkan. En lövtunn deg som fylls med kött eller valfri fyllning och sedan rullas ihop. I dag är Alen Todorovic en hemmakock av hög klass.

	DE SER MAN VID STRÄN- DER	DEN KAN ÄNNU SES PÅ HAVEN RELIGION	BÖR MAN VÄL OM FÖR- TROENDE	DE FÖRNÄMA TRADITIONER & KRATSA, RAKA	I DET HAR NÅGOT SPARATS	LITE ÄV- VIKANDE DRYCK	GALLER				KRUG	BÖR MAN FRÄGLIT KAN SNETT	RIK		
											→		↘		
						SALVA TILL- FLYKTS- ORT				BIBEL- HERRE	MED BLOTTA ÖGAT				KAS- SETT
→	SÅDAN AVGER TONER SNYTING		SOM SUKTA FÄR MAN VÄL PÅ RIT- BÖRDET			HÄDE HÖCKEY- SPELARE EN HON						YARA I BEHOV IBLAND I BÅTAKTER			
	DEN 19 JULI		NÅGOT FALSKT							KEJSARE FINNER VI I LAPP- LAND			↓	ARSENIK	
→			NÄMNDE SA NOG DEN SOM FATTADE		KAN TILLTALA ÖGAT FARKÖST			↘	FÄLE			NÄR DET VÄRAS SÅ SMÅTT	SMÄRRE ROYDJUR MED FÄ FIENDER		HÖGRE MAKTER
	PÅ- KOSTAD TEXTIL VÄRA	FINNS KAPSLAR FÖR VIRKIG			UPP- FINNARE DJUR- LÄTE		LINDA OCH TYNNNA KRYP				VALDE KAN TE SIG DIMMIGT				SÅDAN KASSA ÖGILLAR VI NOG
→															
→	KLAPAN											VISS TRU- BADUR BLAND VÄNNER			
	YTMAÄTT				BIL- DELAR OCH ÄKON							MÅ IBLAND BLI JÄMNT PROBLEM			

	INTE SÅ VANLIG VID SERVERING			FÄRBEREDELSEN		GRÄSTYP ÄR I KÄRLÉKENS TJÄNST		
→			SÅDAN KAN NOG KLARA FLITTEN					
	EN FÖRDELL HOS BRUNTE →		UDDLOGS SKER PÅ DET HALA				SKA JU KARUSSELLEN	
	KORT- SPELARE GÖR DET BETUTTAD	DIADEM VILL VI BLI PÅ TIVOLI	BOR MAN KVICKT I PISTOLDUELL		BÄR BARR	SYMBOL FÖR UPPSKATTNING		LAND I "FJÄRDRE VÄRLDEN"
	DROG SIG FRAM					TRASIGT GICK KANSKE...		
	DEN VAR NOG BLOTT EN DRÖM					KOM DYKARE HAR SI- NA SPÅR		
→				HANTE- RAR KERAMIKER				
	DEN ERFRÅ UT- TRAKAD	EN SOM TAR SIG TON						

Namn _____

14

Han fick en idé om att bygga en modell av stridsvagnen Panther S 20 år senare är han en bra bit på väg

Anders Persson jobbar på Skaraverk-
en AB i Skara som slipare. På fritiden
bygger han inte bara stridsvagnar han
driver också ett företag som heter
Anders Perssons mekaniska.

Han har ett stort intresse för stridsvagnar
och har alltid gillat att bygga plast-
modeller av olika storlekar.

För 20 år sen fick han idén att bygga
en Panther S som är en tysk stridsvagn
från andra världskriget i skala 1:5. Men
han har inte byggt aktivt på den hela
tiden.

Noggrannhet

Det som tar tid är att Anders tillverkar
95 procent av alla delar och detaljer
själv. Som ni ser på bilder så är det
otroligt detaljrikt och krävs mycket

Anders Perssons modell i skala 1:5
kommer i färdigt skick att väga 150 kg.

arbete för minsta detalj. Modellbygge
som hobby är långt mycket större än
man tror. Finns många forum på inter-
net där modellbyggare byter erfaren-
heter.

De flesta har någon gång som barn
åtminstone testat bygga ett flygplan, en
bil eller någon annan plastmodell. Kan-
ske till och med målat den så den blir
så lik som möjligt bilden på kartongen.
Har man gjort detta då vet man hur
lång tid detta tar, tänk då om du skulle
tillverka alla delar också.

2015 gjorde jag ett reportage om Anders
Persson. Då arbetade han med modeller,
framför allt en stridsvagn. Hur gick det då,
blev det något av det hela? Jo visst. Hans
krävande och detaljrika arbete har kommit
en bra bit på väg.

Takluckan visar modellbyggets perfek-
tion in i minsta detalj.

Så många gånger är det först som
vuxen man på riktigt kan börja upp-
skatta modellbygge. De som får åter-
faller och tar upp sin hobby igen blir
ofta fast för livet. Om man som Anders
hållit på i 20 år så måste man ha ett
mycket bra tålamod. Och mycket tid att
sätta av.

Anders åker även ut modellträffar
och visar upp sin skapelse för andra en-
tusiaster. Här träffas modellbyggare
och byter erfarenheter och inspireras
av varandras byggen som är allt från
tåg till flygplan. Anders vet inte när
den blir helt färdig, men en dag så står
den där grön och grann.

Michael Karlsson

michael.karlsson@ifmetall.se

FAKTA OCH ANNAT OM ANDERS PERSSONS MODELLBYGGE – STRIDSVAGNEN PANTHER S

Skala 1:5 gjord i aluminiumstål och
mässing några grejer är i plast.

Började byggas för 20 år sedan.

Nej, den går inte skjuta med.

Vikt 150 kg.

Längd cirka 1 350 mm. 1 700 mm med
eldröret. **Bredd** ca 660 mm.

Höjd ca 580 mm.

Elddriven 2 st 24 volts motorer 450W

Förebilden.

En sen Panther G byggd
i mars-april 1945.

Byggd i MAN-fabriken. Det kan man
se på det sista bärhjulet som inte har
gummi det är ett så kallat stålhljul.
Skälet till att de monterade stål i stället
för vanligt gummihljul (är nog för det
började bli ont om gummihljulen)

Fakta Panther S

Vikt 45,5 ton.

Längd 8 860mm.

Bredd 3400mm.

Maxhastighet 46 km.

I terräng 20 km.

Motor Maybach 23 liter 600 hk.

75 mm kanon Kw.42 L/70

Foto: Peter Karlberg

För en tid sedan var det Alla helgons dag. En dag då en del av oss tände ljus på gravarna och mindes de som lämnat det här livet. Kanske var det också en helg som påminde oss om att döden finns. Men trots att döden är en ofrånkomlig del av livet undviker de flesta av oss att prata om den, visar en undersökning genomförd av begravningsbyrå Fonus.

Vita Arkivet – Fonus

Har du någon gång funderat över hur du hade vela ha din begravning? Visst känns det konstigt att tänka på sin egen död och begravning? Av erfarenhet vet Fonus att det betyder oerhört mycket för de anhöriga när det finns ett Vita Arkiv.

Det underlättar eftersom det alltid finns frågor som behöver besvaras. Tänk om det mesta redan är planerat och bestämt av dig och de närmaste i lugn och ro kan sörja utan en massa frågor och beslut. Vad vill jag med mina

tillgångar som blir kvar, var finns viktiga saker samt papper – lösenord för att stänga ner sociala medier t.ex.?

Och den eviga frågan: Ska jag avslöja mitt hemliga svampställe? Allt detta och mer kan du skriva om i Vita Arkivet. Även lämna luckor som anhöriga får besluta om. Vita Arkivet är kostnadsfritt och du kan välja att fylla i Vita Arkivet online eller hämta ett tryckt Vita Arkiv på närmaste Fonus-kontor. Du kan förvara Vita Arkivet hemma eller lämna in det hos Fonus för förvaring. Fördelen med att fylla i

Vita Arkivet online är att du enkelt kan göra ändringar när du vill. Vita Arkivet består av olika delar och du kan bestämma själv hur mycket eller lite som ska fyllas i.

- Mina anhöriga
- Min begravning
- Det jag äger
- Försäkringar
- Viktiga papper
- Om mig

Tänk att kunna lämna en mening eller dylikt till anhöriga efter sin egen död.